

Onderwijsachterstandenbeleid

**Voor- en Vroegschoolse Educatie
gemeente Ridderkerk 2011 - 2014**

Inhoudsopgave

Samenvatting		3
Inleiding		4
Hoofdstuk 1	Terugblik 2006 tot en met 2010	5
Hoofdstuk 2	Wettelijk kader	8
2.1	Wet OKE	8
2.1.1	Doel	8
2.1.2	Gevolgen van de Wet OKE voor de gemeentelijke praktijk	9
2.1.3	Rol Inspectie voor het Onderwijs	10
Hoofdstuk 3	Financieel kader	11
Hoofdstuk 4	Periode 2010 tot en met 2014	12
4.1	Activiteiten	12
4.1.1	Wet OKE	12
4.1.2	Speerpunten in Ridderkerk	12
4.1.3	Jaarlijkse concretisering	14
4.2	Financiën	15
Bijlagen		16

Samenvatting

Vanaf 2000 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap substantiële budgetten beschikbaar gesteld voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. De doelstelling van dit beleid was om uiteindelijk alle kinderen in een achterstandssituatie te bereiken en op deze wijze de achterstand op taal en ontwikkeling aanzienlijk te verkleinen. Ook binnen de gemeente Ridderkerk is vanaf 2000 gekeken op welke manier gewerkt kan worden met Voor- en Vroegschoolse Educatie.

In augustus 2010 is de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE) ingevoerd. Dit is de directe aanleiding om nieuw beleid te formuleren binnen de gemeente Ridderkerk voor de periode 2011 tot en met 2014. De wet OKE heeft geleid tot wijzigingen in een aantal andere wetten, zoals de Wet op het primair onderwijs en de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

Het doel van de Wet OKE is om voor jonge kinderen in peuterspeelzalen en kindercentra een veilige, stimulerende omgeving te creëren waarbij medewerkers in staat zijn om een risico op een taalachterstand in het Nederlands te signaleren en dat effectief aan te pakken.

De Wet OKE beoogt de gemeentelijke regiefunctie te versterken en geeft gemeenten de opdracht om zorg te dragen voor de volgende vier punten:

- afdoende kwaliteit van het regulier peuterspeelzaalwerk;
- een dekkend en hoogwaardig aanbod van VVE in de voorschoolse periode;
- toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie;
- het voeren van jaarlijks overleg binnen de gemeente en het maken van afspraken over kernpunten van Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Als uitvloeisel van de Wet OKE houdt de Inspectie voor het Onderwijs toezicht op Voor- en Vroegschoolse Educatie. Dit doet de Inspectie door bij de VVE-locaties in alle gemeenten een bestandsopname te houden. Deze bestandsopname gaat in 2011 of 2012 plaatsvinden in Ridderkerk. Op basis van de uitkomsten van deze bestandsopname worden actieplannen opgesteld, zowel gemeentebreed als per VVE-aanbieder. In de periode 2011 tot en met 2014 zal uitvoering worden gegeven aan deze actieplannen, zodat de gemeente Ridderkerk voldoet aan de wettelijke verplichtingen.

Daarnaast zal in de periode 2011 tot en met 2014 ook gewerkt worden aan de volgende speerpunten, te weten:

- de jonge risicopeuter;
- ouderkamers;
- VVE in de Brede School;
- kwaliteit in VVE;
- investeren in doorgaande lijn;
- Lezen Oké!;
- VVE beweegt zich digitaal;
- de invoering van het overdrachtsdocument 'Van Klein naar Groot'.

In dit meerjarenplan zijn de speerpunten op hoofdlijnen beschreven. Jaarlijks vindt een concretisering plaats, waarbij per speerpunt wordt aangegeven wat komend jaar gedaan gaat worden, wat de planning is, wat de deadlines zijn et cetera. Deze jaarlijkse concretisering wordt vastgesteld door het college van B&W.

Op basis van het Besluit van 23 augustus 2010, houdende regels met betrekking tot specifieke uitkeringen ten behoeve van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011 - 2014, ontvangt de gemeente Ridderkerk voor het kalenderjaar 2011 een bedrag van € 464.536,88.

Inleiding

Het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) heeft tot doel leerachterstanden te voorkomen en om eenmaal opgelopen achterstanden te verminderen. Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is al jaren één van de pijlers van het onderwijsachterstandenbeleid van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van de gemeente Ridderkerk. De voorschoolse periode betreft de peutergroepen in de peuterspeelzalen en op de kinderdagverblijven waar kinderen spelenderwijs worden voorbereid op de basisschool. Ter voorkoming en bestrijding van taalachterstanden in deze periode wordt gewerkt met door het rijk erkende VVE-programma's en observatiesystemen, zoals Piramide, Uk en Puk et cetera.

Voorschoolse educatie is voor veel kinderen belangrijk. Door deel te nemen aan een voorschools programma maken zij een goede start op school. Alle kinderen met een risico op taalachterstand in de Nederlandse taal moeten in 2011 een VVE programma aangeboden krijgen. Kinderen die VVE nodig hebben, worden doorverwezen door het consultatiebureau naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf met voorschoolse educatie.

De vroegschoolse periode betreft de eerste twee groepen van het basisonderwijs. In deze groepen wordt ook gewerkt met programma's en observatiesystemen ter voorkoming en bestrijding van achterstanden bij kinderen.

Directe aanleiding voor het formuleren van nieuw beleid voor de Voor- en Vroegschoolse Educatie binnen Ridderkerk zijn de veranderingen op grond van de invoering van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE) en de start van de nieuwe periode onderwijsachterstandenbeleid 2011 tot en met 2014 per 1 januari 2011.

In hoofdstuk 1 wordt een korte terugblik gegeven op de periode 2006 tot en met 2010, zodat duidelijk wordt wat in deze periode is gedaan aan Voor- en Vroegschoolse Educatie. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 het wettelijk kader geschetst. De Wet OKE staat hierbij centraal. Naast het wettelijk kader is ook het financiële kader van belang. Dit financiële kader wordt inzichtelijk gemaakt in hoofdstuk 3. In het vierde hoofdstuk wordt zowel inhoudelijk als financieel ingegaan op de periode 2011 tot en met 2014.

Hoofdstuk 1 Terugblik 2006 tot en met 2010

Het huidige VVE-beleid heeft een voorgeschiedenis in de vorm van het onderwijsachterstandenbeleid. Sinds de jaren 70 van de vorige eeuw wordt al in gebieden, waar onderwijsachterstanden geconstateerd werden, gewerkt met diverse methoden om die achterstand terug te dringen en de ontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren. In eerste instantie werkte men aan gezinsgerichte ontwikkelingsstimulering. De veranderingen kwamen echter de jaren erna. Men zocht meer een centrumgerichte benadering. Vanaf het jaar 2000 wordt een dergelijke benadering in veel scholen en in de kinderopvang breed geïmplementeerd.

Vanaf 2000 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap substantiële budgetten beschikbaar gesteld voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. De doelstelling van dit beleid was om uiteindelijk alle kinderen in een achterstandssituatie te bereiken en op deze wijze de achterstand op taal- en ontwikkeling aanzienlijk te verkleinen. De eerste VVE-regeling is van kracht geworden in april 2000.

Vanaf 2000 is er ook binnen de gemeente Ridderkerk gekeken op welke manier gewerkt kan worden met Voor- en Vroegschoolse Educatie. In de periode 2006 tot en met 2010 is onder andere het volgende gedaan en/of bereikt. Daarbij is uitgegaan van het projectplan Voor- en Vroegschoolse Educatie dat destijds is vastgesteld door het college. Dit projectplan is de opmaat geweest voor een aantal activiteiten die gedurende deze periode zijn uitgevoerd.

In het projectplan werden de volgende aandachtspunten geformuleerd:

- a. stroomlijnen van een aantal lopende projecten;
- b. aandacht voor een effectieve doorverwijzing van doelgroepkinderen;
- c. omgaan met opvallend gedrag;
- d. doorgaande lijn in de zorg;
- e. doorgaande lijn in de motorische ontwikkeling;
- f. vergroten betrokkenheid van de niet-VVE scholen en instellingen;
- g. schakelklassen.

De bovenstaande aandachtspunten zijn geagendeerd tijdens vergaderingen van de werkgroep VVE met daarin vertegenwoordigers van het basisonderwijs die VVE aanbieden (basisschool De Noord, basisschool De Piramide en basisschool De Fontein), de SKR (Stichting Kinderopvang Ridderkerk), Peuter Enzo, het consultatiebureau en Jeugdzorg. De werkgroep is in de periode 2006 tot en met 2010 meerdere malen bij elkaar gekomen.

Per aandachtspunt volgt hieronder een korte opsomming van de bereikte resultaten.

Ad a. Stroomlijnen van een aantal lopende projecten

Het project Lezen Oké! en Boekenpret

Het project Lezen Oké! heeft sinds het ontstaan, ongeveer 10 jaar geleden, samengewerkt met verschillende partners die betrokken zijn bij leesbevordering. In de periode 2006 tot en met 2010 zijn diverse activiteiten ontplooid in het kader van dit project, zoals netwerk leescoördinatoren basisscholen, activiteitencommissie, workshops, informatie- en voorlichtingsbijeenkomsten voor verschillende doelgroepen, leespromotieactiviteiten (voorleeswedstrijd, voorleesontbijt, voorleesdagen, Kinderboekenweek, kinderjuryactiviteiten en auteursbezoeken) et cetera. Het jaar 2010 heeft ook in het teken gestaan van onenigheid tussen de projectleiding van Lezen Oké! en de Bibliotheek A tot Z. Deze onenigheid heeft in 2011 geleid tot het feit dat de Bibliotheek A tot Z (voorlopig) zowel financieel als inhoudelijk uit het project is gestapt.

Het Piramideproject (een erkend VVE-programma)

De leidsters van de Piramidegroepen van de peuterspeelzalen hebben instroomtrainingen Piramide gevolgd om tegemoet te komen aan het toegenomen aantal doelgroepeuters. Op de basisscholen De Noord, De Piramide en De Fontein werd gewerkt met het VVE-programma Piramide. Binnen de basisscholen is gedurende de afgelopen planperiode gezocht naar mogelijkheden om effectiever tegemoet te komen aan de behoeften van de leerlingen. Dit heeft tot aanpassingen in de werkwijze geleid.

Aandacht voor sociaal emotionele ontwikkeling

De SKR en Peuter Enzo hebben het kindvolgsysteem Zo Doe, Praat en Beweeg ik ingevoerd. Met dit volgsysteem krijgen pedagogisch medewerkers zicht op de sociaal-emotionele, motorische -en spraak/taalontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.

Ad b. Aandacht voor een effectieve doorverwijzing van doelgroepkinderen

Het consultatiebureau is een instrument gaan gebruiken om inzicht te krijgen in de sociaal-emotionele ontwikkeling, het welzijn en het gedrag van jonge kinderen. Er heeft nadere afstemming plaatsgevonden met de consultatiebureaus over VVE in zijn algemeenheid en meer specifiek op de mogelijkheden om aan te sluiten op VVE en andere initiatieven op het gebied van taalstimulering. De consultatiebureaus in Ridderkerk bereiken ongeveer 97%. Hiermee wordt bedoeld dat ongeveer 97% van alle ouders die een baby hebben gekregen het consultatiebureau bezoeken.

In 2009 is door het college ingestemd met een brede definitie ten aanzien van de VVE doelgroep, voortkomend uit een advies van de werkgroep VVE. De keuze voor een brede doelgroepdefinitie heeft consequenties voor de keuzes die in de komende planperiode worden gemaakt. Duidelijk is dat inspanningen niet eenzijdig op het voorkomen en bestrijden van taalachterstanden worden ingezet.

In Ridderkerk is sprake van een doelgroepkind wanneer:

- een kind moeite heeft met de Nederlandse taal;
- de motoriek achter blijft bij de ontwikkeling;
- een kind niet of bijna niet met andere kinderen speelt;
- een kind opvallend gedrag ten toon spreidt.

Ad c. Omgaan met opvallend gedrag

Een aantal medewerkers van de SKR (Stichting Kinderopvang Ridderkerk) en Peuter Enzo en een tweetal leerkrachten van basisschool De Piramide hebben tussen 2007 en 2009 deelgenomen aan de training Vversterk waarbij aandacht is besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen van 0 tot 6 jaar. Deze training is ontwikkeld door Sardes (een advies- en onderzoeksbureau in de sectoren onderwijs, kinderopvang, zorg en jeugd) om een extra kwaliteitsimpuls aan VVE te geven. Verder heeft een aantal medewerkers van de SKR in 2009 in het kader van Vversterk deelgenomen aan een cursus op maat over lastig gedrag in de buitenschoolse opvang.

Ad d. Doorgaande lijn in de zorg

In de werkgroep VVE is in 2009 het projectvoorstel 'Zorg die staat' opgesteld. Dit voorstel is besproken in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) van 4 juni 2009 en in het Lokaal directeurenoverleg van 27 mei 2009. Als afgeleide daarvan wordt een gemeentelijk overdrachtsinstrument 'Van Klein naar Groot' ingevoerd in 2011. Peuter Enzo heeft, in het kader van de zorg voor risicokinderen en het versterken van het planmatig handelen binnen het peuterspeelzaalwerk, een intern begeleider peuterspeelzaalwerk opgeleid.

Ad e. Doorgaande lijn in de motorische ontwikkeling

In de afgelopen planperiode is een aantal workshops aangeboden aan VVE instellingen (instellingen die een VVE-programma aanbieden), niet-VVE instellingen (instellingen die geen VVE-programma aanbieden) en basisscholen. Op basisscholen wordt gewerkt met motorische remedial teaching en wordt gebruik gemaakt van kinderfysiotherapie. Binnen het projectplan 'VVE beweegt zich digitaal' krijgt motorische ontwikkeling opnieuw aandacht. Evenals de relatie tussen voeding en beweging.

Ad f. Vergroten betrokkenheid van de niet-VVE scholen en instellingen

Er zijn de afgelopen periode gemeentebrede netwerken georganiseerd voor het basisonderwijs, het peuterspeelzaalwerk en de kinderdagverblijven. Tijdens de bijeenkomsten zijn workshops georganiseerd op de verschillende ontwikkelingsgebieden binnen VVE. In 2008 en 2009 zijn door leden van de werkgroep VVE bezoeken gebracht aan alle peuterspeelzalen, basisscholen en kinderopvangorganisaties in het kader van de doorgaande lijn VVE (warme overdracht van kindgegevens) en afstemming over het werken met VVE-programma's.

Naast de peuterspeelzalen en basisscholen die werken met het VVE-programma Piramide zijn twee kinderopvangorganisaties, te weten de SKR en Kinderopvang Mundo, gestart met de invoering van een VVE-programma. De SKR is in 2010 gestart met de invoering van Uk en Puk. Kinderopvang Mundo heeft in 2010 een subsidie aangevraagd voor de invoering van het VVE-programma Startblokken op de locatie PleSant. Deze subsidie is verleend en de invoering start in 2011.

Ad g. Schakelklassen

Afgelopen periode heeft een inventarisatie plaatsgevonden onder basisscholen. Daarbij hebben de basisscholen aangegeven dat er geen behoefte is aan (een vorm van) schakelklassen. Enerzijds omdat zij geen interesse hebben en anderzijds omdat te weinig leerlingen behoefte hebben aan een schakelklas.

Hoofdstuk 2 Wettelijk kader

Directe aanleiding voor het formuleren van een nieuw beleid voor de Voor- en Vroegschoolse Educatie zijn de veranderingen op grond van de invoering van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE). De wet OKE is geen zelfstandige bestaande wet, maar heeft tot wijzigingen geleid in een aantal andere wetten, zoals de Wet op het primair onderwijs en de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen. In dit hoofdstuk wordt het wettelijk kader uiteengezet.

2.1 Wet OKE

Het kabinet heeft de eerste stappen gezet op weg naar een sluitend systeem van voorschoolse voorzieningen voor kinderen van 0 - 4 jaar. Binnen dit systeem kunnen taalachterstanden bij kinderen voortijdig worden onderkend en aangepakt. De Wet OKE is in werking getreden per 1 augustus 2010 en beoogt de eerste stappen te zetten in het harmoniseren van de wet- en regelgeving voor kinderopvang en peuterspeelzalen. Met de invoering van de Wet OKE wil het rijk de voorschoolse voorzieningen dus meer naar elkaar toe laten groeien. Aan gemeenten de taak de regie op zich te nemen en met lokale partners, basisscholen, kinderopvang en peuterspeelzalen tot een gezamenlijke visie te komen voor de toekomst van de lokale voorschoolse voorzieningen. Gemeenten moeten daarbij tot afspraken komen over de doelgroep voor de voorschoolse educatie en het realiseren van een dekkend en sluitend aanbod van Voor- en Vroegschoolse Educatie. Verder neemt de wet financiële drempels weg voor ouders van doelgroepkinderen om deel te nemen aan VVE-programma's.

De Wet OKE is geen aparte wet, maar een verzamelnaam voor de wijziging van een aantal bestaande wetten. De belangrijkste wijzigingen betreffen:

- de Wet kinderopvang waar kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen en voorschoolse educatie aan zijn toegevoegd;
- de Wet op het primair onderwijs waarin de regierol van de gemeente voor het onderwijsachterstandenbeleid (voor- en vroegschoolse) is verstevigd;
- de Wet op het onderwijstoezicht waarin het toezicht op kwaliteit van de voorschoolse educatie door de Onderwijsinspectie is geregeld.

Tegelijkertijd met de Wet OKE is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht geworden waarin de basisvoorwaarden voor de kwaliteit van voorschoolse educatie wettelijk zijn vastgelegd, te weten het besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen en besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011 - 2014.

2.1.1 Doel

Het doel van de Wet OKE is om voor jonge kinderen in peuterspeelzalen en kindercentra een veilige, stimulerende omgeving te creëren waarbij medewerkers in staat zijn om een risico op een taalachterstand in het Nederlands te signaleren en dat effectief aan te pakken. Binnen dit doel kunnen twee subdoelen onderscheiden worden. Ten eerste is het van belang dat een veilige en stimulerende omgeving van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven is gewaarborgd. Ten tweede is het van belang dat voor de kinderen die dat nodig hebben een (risico op een) taalachterstand in het Nederlands effectief aangepakt wordt.

2.1.2 Gevolgen van de Wet OKE voor de gemeentelijke praktijk

De Wet OKE beoogt de gemeentelijke regiefunctie te versterken en geeft gemeenten de opdracht om zorg te dragen voor de volgende vier punten:

- a. afdoende kwaliteit van het regulier peuterspeelzaalwerk;
- b. een dekkend en hoogwaardig aanbod van VVE in de voorschoolse periode;
- c. toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie;
- d. het voeren van jaarlijks overleg binnen de gemeente en het maken van afspraken over kernpunten van Voor- en Voerschoolse Educatie.

Ad a. Kwaliteitsimpuls peuterspeelzalen

De Wet OKE voorziet in een kwaliteitsimpuls voor alle peuterspeelzalen. De wet- en regelgeving voor de kwaliteit van peuterspeelzalen wordt in lijn gebracht met die voor de kinderopvang. Aan de Wet kinderopvang wordt daarom een deel 'kwaliteitseisen peuterspeelzalen' toegevoegd. Door te investeren in peuterspeelzalen wordt de positie van peuterspeelzalen versterkt. Dit draagt bij aan het behoud van de peuterspeelzaal als een laagdrempelige voorziening. De kwaliteitseisen voor het regulier peuterspeelzaalwerk worden door de Wet OKE de volgende:

- de leidster - kindratio bedraagt 1 leidster op maximaal 8 kinderen;
- de groepsgrootte bedraagt maximaal 16 kinderen;
- op elke groep is er minimaal 1 beroepskracht met opleidingsniveau PW-3

Daarnaast worden in de wet de volgende bepalingen opgenomen:

- personeel moet in het bezit zijn van een verklaring omtrent het gedrag;
- er is een schriftelijke risico-inventarisatie die de risico's van de opvang van kinderen in beeld brengt;
- er geldt een informatieplicht aan ouders over het beleid;
- er is een oudervertegenwoordiging en er is een klachtenregeling;
- de voertaal is Nederlands;
- er moet voldaan worden aan de eisen rond veiligheid en gezondheid, brandweervoorschriften en eisen aan speeltoestellen en keukenhygiëne.

Ad b. Een dekkend hoogwaardig aanbod van voorschoolse educatie

In de gewijzigde Wet op het primair onderwijs wordt bepaald dat de gemeente zorgt voor voldoende en hoogwaardig aanbod van voorschoolse educatie voor kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal. Daarbij moet de peuterspeelzaal (financieel) toegankelijk zijn voor kinderen die aan voorschoolse educatie deelnemen. De gemeente moet een aantal activiteiten uitvoeren om aan de eisen van de wet te kunnen voldoen. Dit betreft:

- het zorgen voor voldoende aanbod en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie;
- het vaststellen van een maximale ouderbijdrage voor de voorschoolse educatie;
- het vaststellen van de doelgroep;
- het zich inspannen voor het bereik van alle doelgroepkinderen en zorgen voor een goede toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie;
- het organiseren van een doorgaande leerlijn.

Ad c. Toezicht en handhaving

De bepalingen over toezicht op en handhaving van de kwaliteit van voorschoolse voorzieningen zijn in de Wet OKE samengebracht en uitgebreid. Het betreft de volgende taken:

- verantwoordelijkheid voor, toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk;
- controle op kwaliteitseisen aanbod voorschoolse educatie;
- opzet van een landelijk register van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven die voorschoolse educatie aanbieden;
- verslag over het uitgevoerde toezicht en resultaten daarvan aan gemeenteraad en Minister.

Ad d. Voeren van jaarlijks overleg

In de Wet OKE wordt aan het college van B&W opgedragen tenminste jaarlijks overleg te voeren met schoolbesturen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen en verplichte afspraken te maken over:

- een zo groot mogelijke deelname van kinderen aan voorschoolse educatie, met als aandachtspunten het vaststellen welke kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal in aanmerking komen voor voorschoolse educatie, de wijze waarop kinderen worden toegeleid naar Voor- en Vroegschoolse Educatie en de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie;
- de resultaten van vroegschoolse educatie.

De gemeente heeft voor het maken van afspraken zogenaamde 'doorzettingsmacht'. Zodoende kan de gemeente voldoen aan haar wettelijke verantwoordelijkheid.

2.1.3 Rol Inspectie van het Onderwijs

In de periode 2006 tot en met 2009 is er de pilot 'Toezicht op VVE in de vier grote steden' gehouden. Na deze pilot is het toezicht op Voor- en Vroegschoolse Educatie een structurele taak geworden voor de Inspectie van het Onderwijs. Dit als uitvloeisel van de Wet OKE. In de periode 2010 tot ongeveer 2013 wordt een bestandsopname gemaakt van de VVE-locaties in alle Nederlandse gemeenten. Deze bestandsopname moet ervoor zorgen meer toezicht te hebben op de omvang en de kwaliteit van VVE. Deze VVE-bestandsopname gaat in 2011 of 2012 plaatsvinden in Ridderkerk. De precieze planning is nog niet bekend.

Voor meer informatie over de VVE-bestandsopname wordt verwezen naar bijlage 1.

Hoofdstuk 3 Financieel kader

Voor de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid ontvangen gemeenten een specifieke uitkering. Op basis van het Besluit van 23 augustus 2010, houdende regels met betrekking tot specifieke uitkeringen ten behoeve van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011 - 2014, ontvangt de gemeente Ridderkerk voor het kalenderjaar 2011 een bedrag van € 464.536,88.

De OAB-middelen zijn een doeluitkering. Indien de middelen niet worden besteed aan het specifieke doel, dienen deze aan het eind van de periode te worden terugbetaald aan het Rijk.

Hoofdstuk 4 Periode 2011 tot en met 2014

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de speerpunten in de periode 2011 tot en met 2014. In eerste instantie wordt nader ingegaan op de Wet OKE en vervolgens worden de specifieke speerpunten in Ridderkerk genoemd.

4.1 Activiteiten

4.1.1 Wet OKE

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven beoogt de Wet OKE de gemeentelijke regiefunctie te versterken en geeft het gemeenten de opdracht om zorg te dragen voor de volgende vier punten:

- afdoende kwaliteit van het regulier peuterspeelzaalwerk;
- een dekkend en hoogwaardig aanbod van VVE in de voorschoolse periode;
- toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie;
- het voeren van jaarlijks overleg binnen de gemeente en het maken van afspraken over kernpunten van Voor- en Voerschoolse Educatie.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de taken in het kader van de Wet OKE. Hierbij is ook aangegeven wat de situatie is in Ridderkerk en wanneer de activiteit gepland staat.

4.1.2 Speerpunten in Ridderkerk

In overleg met het veld zijn diverse speerpunten benoemd op het terrein van het onderwijsachterstandenbeleid. Enerzijds zijn deze punten naar voren gekomen tijdens de LEA-conferentie van 25 mei 2011 en anderzijds tijdens overleggen van de werkgroep VVE. Tot slot zijn in deze paragraaf ook de projecten opgenomen waarvoor in de periode 2006 tot en met 2010 (meerjarige) subsidies zijn verstrekt.

In de periode 2011 tot en met 2014 heeft de gemeente Ridderkerk, naast de in paragraaf 4.1.1 genoemde wettelijke verplichtingen, ook een aantal speerpunten benoemd, te weten:

- a. de jonge risicopeuter;
- b. ouderkamers;
- c. VVE in de Brede School;
- d. kwaliteit in VVE;
- e. investeren in doorgaande lijn;
- f. Lezen Oké!;
- g. VVE beweegt zich digitaal;
- h. de invoering van het overdrachtsdocument 'Van Klein naar Groot';
- i. schakelklassen.

In tabel 1 (zie bladzijde 15) is per speerpunt aangegeven of het punt zich richt op de voorschoolse en/of de (vroeg)schoolse periode.

Ad a. De jonge risicopeuter

In eerste instantie is door de Stichting Sport en Welzijn aangegeven dat er in Ridderkerk een forse toename is van zorgpeuters (onder andere gedragsproblematiek). Tijdens de LEA-conferentie is dit onderwerp besproken in een breder verband. Op 25 mei 2011 is aangegeven dat een visie ontbreekt, dat inzichtelijk moet worden gemaakt wat de omvang van het probleem is, dat de verschillende opties in kaart moeten worden gebracht (voor- en nadelen) en dat een haalbaarheidsstudie gedaan zou moeten worden. Het Centrum voor Jeugd en Gezin zal hierbij worden betrokken. In het 4^e kwartaal van 2011 wordt hiermee gestart. Afhankelijk van de resultaten van de hiervoor genoemde activiteiten, krijgt dit project een vervolg in 2012.

Ad b. Ouderkamers

In de wijk Bolnes is een ouderkamer. Deze kamer is gekoppeld aan de Brede School. In deze kamer wordt Nederlandse les gegeven en vindt opvoedondersteuning plaats. In het 3^e kwartaal van 2011 wordt gestart met een werkgroep om het begrip 'ouderkamer' verder te verkennen. Hierbij worden vragen als wat is een ouderkamer, wat willen we met een ouderkamer en waar komen ouderkamers beantwoord. Tijdens de LEA-conferentie heeft een tweetal basisscholen, te weten O.B.S. De Reijer en CNBS De Regenboog aangegeven het schooljaar 2011 - 2012 te willen starten met een ouderkamer. Zowel de ervaringen van beide scholen als de ervaringen van de ouderkamer in Bolnes worden meegenomen bij de verdere ontwikkeling/uitrol van de ouderkamers. Dit zal plaatsvinden vanaf 2012.

Ad c. VVE in de Brede School

In het Brede Schooloverleg per wijk kunnen VVE-gerelateerde onderwerpen worden besproken. Hierbij kan gedacht worden aan het gebruik van het overdrachtsdocument, de warme overdracht in de Brede School en de doorgaande lijn in VVE-programma's. In het 3^e en 4^e kwartaal van 2011 zullen hier overleggen over plaatsvinden met de Brede School-coördinator, zodat dit punt vanaf 2012 verder vormgegeven kan worden. In de jaarlijkse concretisering van dit meerjarenplan, wordt hier nader op ingegaan.

Ad d. Kwaliteit in VVE

In paragraaf 4.1.1 en bijlage 2 is een beeld geschetst van de taken die de gemeente Ridderkerk moet doen in het kader van de Wet OKE. Tevens is aangegeven hoe de situatie in Ridderkerk is ten aanzien van deze taken. In 2011 of 2012 zal de Inspectie van het Onderwijs een bestandsopname houden in Ridderkerk om op die manier een beeld te krijgen van de omvang en de kwaliteit van het VVE aanbod. Na deze bestandsopname zal Ridderkerk-breed worden bepaald wat de consequenties zijn en zullen actieplannen worden opgesteld. In de jaarlijkse concretisering van dit meerjarenplan, wordt hier nader op ingegaan.

Ad e. Investeren in doorgaande lijn

In de periode 2011 tot en met 2014 moet geïnvesteerd worden in de doorgaande lijn. Naast aandacht voor (spraak)taalontwikkeling, moet er ook aandacht zijn voor de motorische en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Dit zal onder andere z'n uitwerking krijgen in de projecten Lezen Oké! en VVE beweegt zich digitaal. Voor de verdere uitwerking van deze twee projecten wordt verwezen naar de betreffende beschrijvingen hieronder.

Ad f. Lezen Oké!

In 2002 is het project Lezen Oké! gestart als leesbevorderingproject binnen de gemeente Ridderkerk. Het project beoogt het vergroten van de leesmotivatie en het (voor)leesplezier van alle kinderen op de deelnemende scholen, kinderopvang van peuterspeelzaalwerk. In de periode vanaf 2011 worden de taalstimuleringsactiviteiten gecontinueerd. Onder andere staan de volgende activiteiten gepland: de Kinderboekenweek, Boekenpret, Leescoördinatorennetwerk, de organisatie van workshops voor leidsters, pedagogisch medewerkers en leerkrachten van de groepen 1 en 2 van het basisonderwijs. Voor uitgebreidere informatie en planning wordt verwezen naar het projectplan Lezen Oké! 2010 – 2013 (zie www.learidderkerk.nl).

Ad g. VVE beweegt zich digitaal

In 2010 is een subsidie tot en met 2013 verstrekt voor het project VVE beweegt zich digitaal. Het project is opgesplitst in een drietal deelprojecten, te weten VVE digitaal, VVE beweegt en VVE professioneel. Waarbij VVE digitaal als doel heeft om kinderen van 2 tot en met 4 jaar kennis te laten maken met digitale media onder andere ter stimulering van de woordenschat. VVE beweegt heeft als doel jonge kinderen tot bewegen te stimuleren waardoor zij zich zo optimaal mogelijk motorisch kunnen ontwikkelen. Dit onder andere ter voorkoming van overgewicht. VVE professioneel heeft als doel het onderhouden en uitbouwen van de professionaliteit van de leidsters en pedagogisch medewerkers ten aanzien van taalstimulering, sociaal emotionele en motorische ontwikkeling al dan niet in combinatie met VVE-programma's.

De implementatie van VVE digitaal en VVE beweegt start in het jaar 2011 en krijgt zijn vervolg in de jaren 2012 en 2013. Hierbij kan gedacht worden aan scholing van pedagogisch medewerkers voor het gebruik van touchscreens en digitale prentenboeken, scholing van pedagogisch medewerkers op het terrein van stimulering van woordenschatontwikkeling met behulp van digitale media en scholing van pedagogisch medewerkers op de terreinen van motoriek en voeding. De implementatie van het deelproject VVE professioneel start in 2012 en krijgt ook z'n vervolg in 2013. Voor uitgebreidere informatie en planning wordt verwezen naar het projectplan VVE beweegt zich digitaal (zie www.learidderkerk.nl).

Ad h. De invoering van het overdrachtsdocument 'Van Klein naar Groot'

In 2010 is besloten het overdrachtsdocument 'Van Klein naar Groot' te gaan gebruiken binnen de gemeente Ridderkerk vanaf het schooljaar 2011 - 2012. In de maanden mei en juni 2011 vonden gesprekken plaats met zowel de peuterspeelzalen als de kinderdagopvang waarbij een uitleg werd gegeven over het gebruik. Tevens werd een Cd-rom uitgereikt waarop het overdrachtsdocument staat. In het eerste kwartaal van 2012 vindt een evaluatie plaats. Hieraan gekoppeld wordt per 'samenwerkingscluster' van scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang gekeken wat de meest optimale mogelijkheden zijn ten aanzien van inhoudelijke samenwerking op het gebied van VVE en taalstimuleringsprogramma's. Het doel hiervan is het geven van een extra impuls aan het tot stand komen van een doorgaande lijn (vergroten van de betrokkenheid).

Ad i. Schakelklassen

Binnen Ridderkerk zijn geen schakelklassen. Dit omdat de basisscholen hebben aangegeven hier geen interesse in te hebben en omdat er te weinig leerlingen zijn die behoefte hebben aan een schakelklas. In 2012 vindt een nieuw onderzoek plaats.

4.1.3 Jaarlijkse concretisering

In voorgaande subparagraaf zijn de speerpunten op hoofdlijnen beschreven. Jaarlijks vindt een concretisering plaats. Bij deze concretisering wordt per speerpunt ingegaan op onder andere de volgende vragen: welke activiteiten gaan worden ontplooid, wat is de planning, wat zijn de deadlines en wie gaat betrokken worden.

Deze jaarlijkse concretisering wordt vastgesteld door het college van B&W.

4.2 Financiën

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de kosten om bovengenoemde speerpunten te kunnen bewerkstelligen, waarbij financiering plaatsvindt vanuit het onderwijsachtsterstandenbudget.

Project	2011	2012	2013	2014	Voorschool	(Vroeg)school
Jonge risicopeuter	pm	pm	pm	pm	x	
Ouderkamers	pm	pm	pm	pm	x	x
VVE in Brede School	pm	pm	pm	pm	x	x
Kwaliteit in VVE	pm	pm	pm	pm	x	x
Doorgaande lijn	pm	pm	pm	pm	x	x
Lezen Oké!	62.347	97.416	97.416		x	x
VVE beweegt zich digitaal	20.000	20.000	20.000		x	x
Invoering overdrachtsdocument	632				x	x
Schakelklassen	pm	pm	pm	pm		x
VVE in Ridderkerk (CED-Groep)	2.500	2.500	2.500	2.500	x	x
Stichting Kinderopvang Ridderkerk	30.000	32.313	pm	pm	x	
Kinderopvang Mundo	44.226	44.226	pm	Pm	x	
Sport & Welzijn VVE-Piramide	218.688	218.688	218.688	218.688	x	
Sport & Welzijn VVE-ouderbijdrage	13.500	13.500	13.500	13.500	x	
Overig	pm	pm	pm	pm	x	x
Totaal	391.893	428.643	352.104	234.688		
Budget	464.536,88	464.536,88	464.536,88	464.536,88		
Saldo	72.643,88	35.893,88	112.432,88	229.848,88		

Tabel 1 Kostenoverzicht

Toelichting bij tabel 1

Sommige bedragen zijn beschikt en andere bedragen zijn ramingen. Het is mogelijk om bij ontwikkelingen hierop in te spelen en met de budgetten te schuiven. Uitgangspunt blijft dat de totale maximale uitgaven gelijk zijn met de ontvangen rijksbijdrage.

Bijlagen